

Jméno a příjmení:	Kristýna Mozolová
UČO:	483411
Název, kód předmětu:	Statistická analýza dat, PSY117
Vyučující:	Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D. Mgr. Adam Ťápal, M.A.
Datum odevzdání:	8. 5. 2019 Seminární skupina: 02

Seminární práce: popularizační sdělení

Dospívající uživatelé heroinu a pervitinu po 14 letech: analýza psychosociálních charakteristik

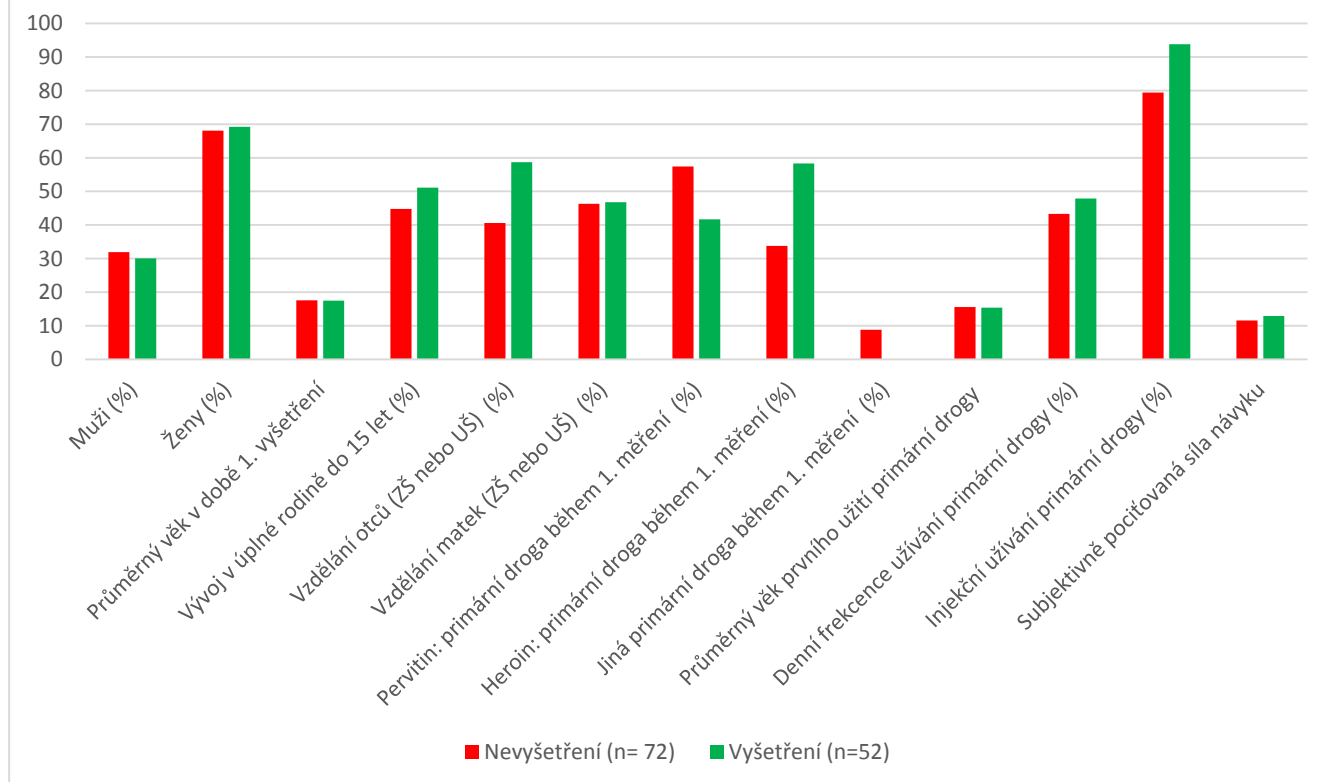
Autoři se ve své studii zabývají dlouhodobým vyústěním drogové závislosti s důrazem na kontext psychologických změn. Protože se jedná o dlouhodobý výzkum, měření probíhalo dvakrát s časovým odstupem 13,6 let. U prvního vyšetření byl průměrný věk 17,5 let. Tohoto vyšetření se zúčastnilo 180 osob, z toho však jen 124 osob souhlasilo s případným následným vyšetřením a zároveň se jejich adresa před druhým vyšetřením podařila dohledat. Druhého vyšetření se nakonec zúčastnilo jen 52 osob, tedy 42 % z celku (důvody značné redukce vzorku viz Graf 1). Průměrný věk při druhém vyšetření byl 31 let. Cílem výzkumu bylo zjistit, u jak velké části vzorku přetrvávají drogové problémy do věku mladé dospělosti a zda a v čem se liší ti, kterým problémy přetrvávají, od těch, kteří je v dospívání měli, ale nyní už nemají.

Graf 1: odezva druhého šetření z celkového počtu 124 osob

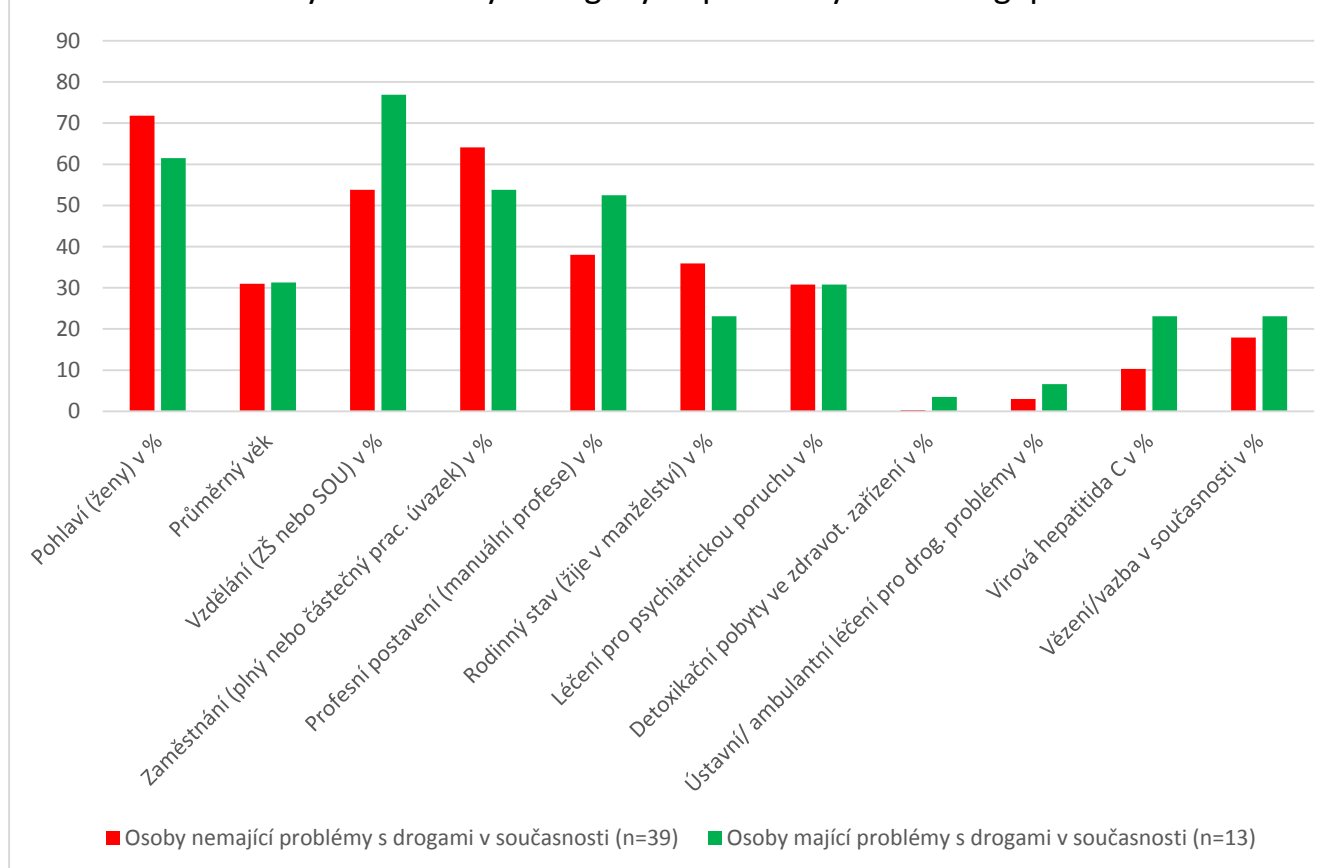
Vzhledem k tomu, že došlo během časového odstupu k nezanedbatelné ztrátě případů, autoři porovnávali charakteristiky nevyšetřených a vyšetřených osob v druhém měření (viz Graf 2). Vycházeli přitom ze zjištění v prvním vyšetření. Ze sledovaných charakteristik se obě skupiny významně lišily jen v tom, že ve vyšetřené skupině byl ve větší míře zastoupený heroin jako primární droga (58,3 % vs 33,8 %). Skupiny jsou si velmi podobné, značná redukce vzorku by podle autorů na výzkum nemusela mít dopad.

Graf 2: charakteristiky skupiny vyšetřené v druhém měření a skupiny, která se druhého vyšetření neúčastnila

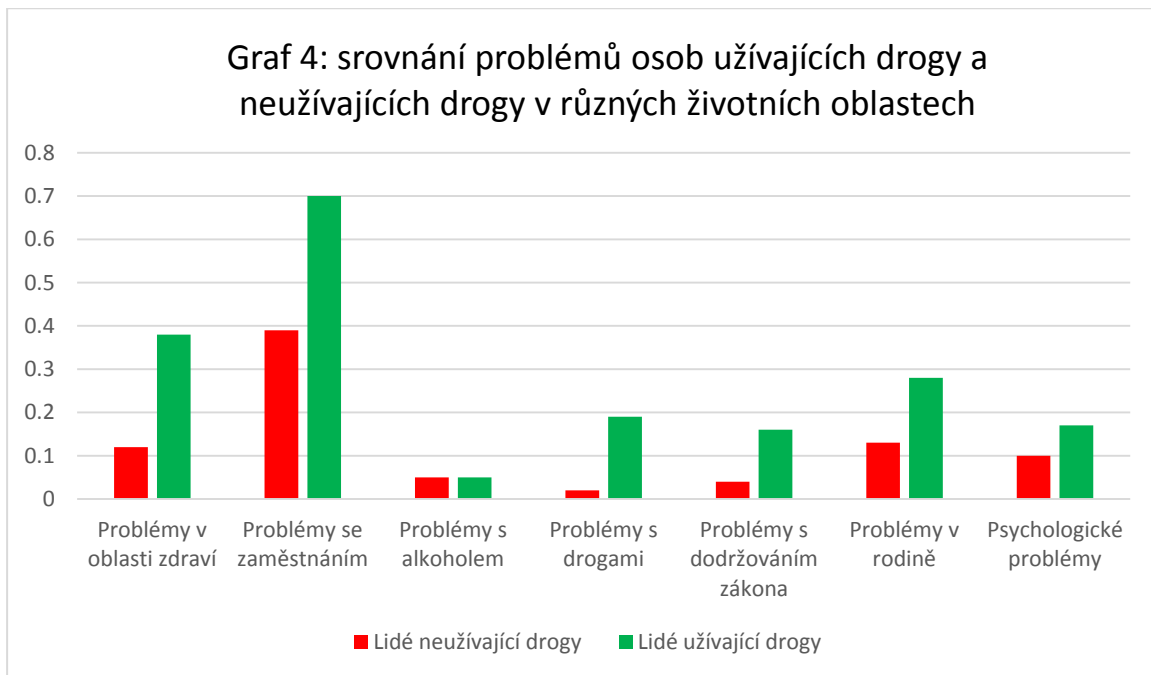

Podle výsledků druhého šetření (tato část byla zjišťována prostřednictvím rozhovorů) mělo v současnosti problémy s drogami 13 osob z 52, tedy 25 %. Problém s drogami autoři vymezili jako užívání heroinu či jiného opiátu, pervitinu nebo kokainu (bez ohledu na to, zda jde o užívání v rámci léčby či nikoliv). Do skupiny osob mající drogové problémy tak nebyly zařazeny osoby užívající marihuanu nebo extázi. Autoři se ve výzkumu snažili porovnat demografické a sociální charakteristiky a také charakteristiky zdravotního stavu a kriminality u skupiny se stávajícími drogovými problémy a skupiny osob, která se problémů s drogami zbavila (viz Graf 3). Obě tyto skupiny osob se příliš nelišily z hlediska pohlaví a věku. Procento osob s nízkým vzděláním (ZŠ nebo SOU) bylo vyšší u osob mající problémy s drogami (76,9 % vs 53,8 %). Práci měla v obou skupinách více jak polovina. Rozdíl byl také u profesního postavení těch, kteří mají práci. Manuální profesi zastávalo 52 % osob mající problémy s drogami, ale jen 38 % osob ze skupiny bez problémů s drogami. U skupiny bez problémů s drogami žilo 36 % osob v manželství, 23 % žije v manželství a současně má problémy s drogami. Výskyt psychiatrické poruchy vyžadující léčbu je u obou skupin stejný, přičemž podle autorů šlo nejčastěji o depresivní poruchu. Výskyt hepatitidy typu C je u skupiny mající problémy s drogami více jak dvojnásobný ve srovnání se skupinou nemající tyto problémy. Významné rozdíly mezi skupinami jsou v oblasti detoxikačních pobytů a celkovém počtu léčebných pro drogovou závislost.

Graf 3: srovnání charakteristik u skupiny 52 vyšetřených osob, rozdělených na osoby s drogovými problémy a bez drog. problémů

Další část druhého vyšetření byl dotazník posuzující problémy drogově závislých v sedmi životních oblastech: zdraví, zaměstnání, užívání alkoholu, užívání drog, dodržování zákona, rodina a psychické zdraví. Skupina s drogovými problémy má výrazně více problémů v oblasti tělesného zdraví, v oblasti zaměstnání a v oblasti dodržování zákona (viz Graf 4). Nejvyšší hodnoty u problémů se zaměstnáním podle autorů naznačují obtížnost nalézt uplatnění i pro osoby, které překonaly drogový problém. Dotazník překvapivě ukázal, že osoby s drogovými problémy nemají příliš problémy s alkoholem. Autoři studie se pak dále zabývali souvislostmi mezi jednotlivými oblastmi dotazníku a shledali úzkou souvislost problémů s drogami s problémy v oblasti zdraví, zaměstnání, dodržování zákonů i rodinných a psychologických problémů.

Autoři se poté zabývali ještě psychologickými charakteristikami u obou skupin. Lidé s drogovými problémy mají mírně vyšší hodnoty neuroticismu a psychoticismu, jsou více nespokojeni se svým duševním zdravím a životní situací.

Hlavním přínosem studie je poznatek, že užívání drog v dospívání přetrvává do mladé dospělosti jen asi u čtvrtiny následně zkoumaných osob. Drogová abstinence ale nutně nemusí znamenat bezproblémovost v dospělosti. Užívání drog výrazně ovlivňuje studijní úspěšnost během dospívání, což způsobuje nižší úroveň vzdělání a následné problémy s pracovním uplatněním.

Použitý zdroj

CSÉMY, L., ZÁBRANSKÝ, T., GROHMANNOVÁ, K., DVOŘÁKOVÁ, Z., BRENZA, J., & JANÍKOVÁ, B. (2012). Dospívající Uživatelé Heroinu a Pervitinu Po 14 letech: Analýza Psychosociálních Charakteristik. *Ceskoslovenska Psychologie*, 56(6), 505–517. Retrieved from

<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,cookie,uid&db=asn&AN=85505618&lang=cs&site=eds-live&scope=site>